

[Kristine Heltberg.]

sats de gør, af bare menneskekærlige grunde. Jeg tror, de tjener på det, og jeg kunne da godt unde staten den fortjeneste, som bankerne her får.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (H. C. Toft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af gårs dato meddeler justitsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, aftaleloven m.v. (Bekæmpelse af skadelig økonomisk virksomhed m. v.).

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat. Eksemplarer vil blive omdelt.

Fra medlemmer af folketinget *Albertsen, Poul Dalsager, Knud Nielsen og Ivar Nørgaard*, der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at de fra og med den 12. april atter kan give møde i tinget. Stedfortrædernes, *Juul Andersens, Evald Kristensens, Jens Kristian Hansens og Niels Mathiasens*, hverv som midlertidige medlemmer af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Med skrivelse af dags dato har indenrigsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af to af medlem af folketinget *Eva Gredal* stillede spørgsmål. Spørgsmålene og besvarelsenerne vil blive optaget i Folketingstidende.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget:

Udtræder: Kaj V. Andersen
Ny stedf.: Jens Peter Jensen

Udvalget om offentlige arbejder:

Udtræder: Inge Krogh
Ny stedf.: Bracher.
Udtræder: Bracher
Nyt medl.: Inge Krogh.

Udvalget angående videnskabelig forskning:

Udtræder: Inge Krogh
Nyt medl.: Honoré
Udtræder: Honoré
Ny stedf.: Inge Krogh.

Udvalget om fysisk planlægning:

Udtræder: Gede
Ny stedf.: Ove Jensen

Retsudvalget:

Udtræder: Ove Jensen
Ny stedf.: Gede.

Kommunaludvalget:

Udtræder: Poul Boeg
Ny stedf.: Ib Larsen.

Boligudvalget:

Udtræder: Arnfast
Nyt medl.: Tønnesen.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, aftaleloven m. v. (Bekæmpelse af skadelig økonomisk virksomhed m. v.).

De forslag, som hermed fremlægges, har for en væsentlig del deres udspring i den rapport om utilbørlig økonomisk virksomhed, som statsadvokat Grell udarbejdede i 1971, og som dannede grundlaget for debatten her i folketinget i maj sidste år. Under debatten var der fra alle sider enighed om behovet for en forøget indsats fra samfundets side til bekæmpelse af transaktioner af den type, som omhandlede i rapporten.

Der blev både af den daværende justitsminister og af ordførerne peget på en række mulige lovgivningsinitiativer. De tanker og forslag, som fremkom, blev drøftet i det politikerudvalg, der blev nedsat efter debatten og er derefter blevet bearbejdet af forskellige sagkyndige udvalg. Det forelig-

[Justitsministeren.]

gende forslag er et resultat af dette arbejde. Forslaget omfatter en samling af lovændringer med det fælles sigte at modvirke skadelig økonomisk virksomhed.

Hovedpunkterne i forslaget er ændringerne i straffeloven, aftaleloven og tinglysningsloven. I straffeloven stilles der forslag om skærpede regler om bedrageri og åger og i forbindelse hermed en regel om straf for efterfølgende virksomhed i relation til disse forbrydelser. I aftaleloven foreslås den gældende civilretlige ågerregel udvidet, og der stilles forslag om en generalklausul, der giver mulighed for at tilsidesætte urimelige aftaler. I tinglysningsloven foreslås indsat regler, der tager sigte på at øge tinglysningsdommernes kontrol med, at der ikke tinglyses dokumenter, der er ugyldige. Der stilles endvidere forslag om en regel, der har til formål at modvirke misbrug af rykningsklausuler i pantebreve.

Under debatten sidste år samlede interessen sig ikke mindst om mulighederne for at gennemføre en generel straffebestemmelse af den type, som statsadvokat Grell havde skitseret. Der forelå dengang en foreløbig udtalelse fra straffelovrådet, som frarådede en sådan løsning. Der var dog under debatten enighed om, at spørgsmålet burde undersøges nærmere. Dette er nu sket med det resultat, som fremgår af straffelovrådets udtalelse af 14. januar 1974. Rådet har skitseret en generel straffebestemmelse, men har samtidig fastholdt, at man bestemte må fraråde en sådan regel.

Selv om jeg har været noget i tvivl, har jeg på denne baggrund ikke ment at burde stille forslag om en generel straffebestemmelse. Jeg har lagt betydelig vægt på, at de nye bestemmelser om bedrageri, åger og efterfølgende medvirken i sig selv er så vidtgående, at de i væsentlig grad vil imødekomme behovet for en skærpelse af det strafferetlige værn mod misbrug. Jeg har også lagt vægt på, at man gennem den foreslåede civilretlige generalklausul i aftaleloven formentlig vil kunne nå forholdsvis langt i retning af at tilsidesætte de aftaler, der danner grundlag for misbrugene. Det er imidlertid klart, at spørgsmålet om en generel straffebestemmelse må indgå som et væsentligt led i de kommende måneders drøftelse af forslaget her i folketinget.

Naturligvis må det også give anledning til indgående overvejelser, at der efter forslaget til en ny § 300 a i straffeloven åbnes adgang til at straffe for bedrageriske forhold, selv om gerningsmanden ikke har handlet forsætligt, eller i hvert fald selv om det ikke kan bevises, at han har handlet forsætligt. I disse overvejelser bør naturligvis indgå ikke alene straffelovrådets bemærkninger om forslaget, men også vurderingen hos de forskellige myndigheder m. v., der er anmodet om at udtale sig om lovforslaget. Også regeringens egen indstilling vil altså kunne påvirkes af denne vurdering.

De foreliggende lovforslag må ikke ses som en isoleret foranstaltning. Mindst lige så vigtige er de skridt, som er foretaget for at effektivisere politiets og anklagemyndighedens indsats mod økonomisk kriminalitet. Jeg tillader mig herved at henvise til bemærkningerne til lovforslaget. Det er min opfattelse, at man med udnævnelsen af en statsadvokat for særlig økonomisk kriminalitet og med den gennemførte styrkelse af det politimæssige beredskab er nået et væsentligt skridt i retning af at komme misbrugene til livs.

Dette skal dog ikke forstås således, at det, vi nu er nået til med fremsættelsen af det foreliggende forslag og med styrkelse af den politimæssige indsats kan eller skal betragtes som det endelige svar på de foreliggende problemer. Tværtimod må vi også i den kommende tid nøje følge udviklingen med henblik på, om der skulle være behov for yderligere initiativer af lovgivningsmæssig eller administrativ karakter. I diskussionen om disse problemer har det af og til lidt opgivende været sagt, at lovregler ikke er til megen gavn. For hver ny lovregel vil der blot blive opfundet nye omgåelsesmetoder. Hertil vil jeg gerne sige, at regeringen er klar over denne risiko. Men de, der betjener sig af metoder, som ikke tåler dagens lys, må gøre sig klart, at man ikke vil sky nogen anstrengelse for at bekæmpe deres virksomhed. Transaktionerne vil blive afdækket og lagt frem i vore retssale. Omgåelse af love og kontrolforskrifter vil blive ramt af nye love og kontrolforskrifter. Jeg er overbevist om, at der vil være bred tilslutning hertil.

På et enkelt område kan der efter min opfattelse være grund til allerede nu at over-

[Justitsministeren.]

veje, om der er behov for et initiativ. Jeg tænker her på spørgsmålet om at sikre begge parter i en ejendomshandel mulighed for advokatbistand. Justitsministeriets tinglysning udvalg har drøftet den side af problemet, der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der skal medvirke advokat for en part i tilfælde, hvor den anden part er repræsenteret af advokat. Jeg er enig med udvalget i, at en sådan ordning, der ville betyde indførelse af advokattvang, ikke er anbefalelsesværdig. Derimod er det — som jeg gav udtryk for under debatten sidste år — stadig min opfattelse, at der kunne være grund til at overveje, om ikke den jyske a meta-regel, der jo kun er et tilbud om advokatbistand, ikke burde søges gennemført også i andre dele af landet. Jeg håber, at der bliver lejlighed til at drøfte dette under den videre behandling af lovforslaget.

Straffelovrådets udtalelse og et udkast til ændring af straffeloven svarende til det foreliggende forslag er sendt til udtalelse hos interesserede myndigheder og organisationer. Det samme gælder professor Stig Jørgensens redegørelse om formuerettens generalklausuler og — senest — de øvrige dele af lovforslaget. Da vi har lagt vægt på, at lovforslaget hurtigt blev forelagt for folketinget, har de fleste af de hørte instanser ikke haft mulighed for at besvare høringen før fremsættelsen. Høringssvarene vil blive sendt til folketinget, når de foreligger.

I betragtning af sagens vigtighed håber jeg, at lovforslaget på trods af fremsættelsestidspunktet vil kunne gennemføres i denne samling. Jeg beder om forståelse for, at det ikke har været praktisk muligt at udarbejde lovforslaget, således at det har kunnet fremsættes før.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af *Eva Gredal* (S) til indenrigsministeren (29. marts 1974):

„Agter ministeren at imødekomme apotekernes ønske om takstændring på medicin?“ (Spm. nr. 175).

Af *Eva Gredal* (S) til indenrigsministeren (29. marts 1974):

„Vil ministeren oplyse, hvor stor merudgiften pr. år vil være for forbrugerne og for det offentlige som følge af de af ministeren allerede godkendte takstændringer?“ (Spm. nr. 176).

Begrundelse til spm. nr. 175 og 176.

Medicintaksten er blevet forhøjet den 1. januar 1974 med øgede arbejdstakster. Dette vil medføre dyrere medicin for så vidt angår de apotekerfremstillede lægemidler. Som tilsigtet har den nye medicintilskudsordning bevirket et fald i omsætningen af medicin på apotekerne. Ifølge det nuværende distributionssystemets struktur og aflønningen af apotekere efter omsætningens størrelse og kun delvis udligning af apotekernes yderst varierende indtægter igennem apotekerfonden har dette medført et krav om takstændring for at kompensere indtægtsabet for apotekerne som følge af den tilsigtede nedgang i forbruget af lægemidler.

Det af socialministeriet nedsatte udvalg til revision af medicintilskudsordningen (betænkning nr. 659) mente, at eventuelle takstændringer til afbødning af forslaget følgerikninger i form af nedgang i apotekeromsætningen måtte henvises til behandling i forbindelse med en revision af apotekerloven.

Indenrigsminister *Jacob Sørensen*s svar på spm. nr. 175 og 176 (5. april 1974):

Ifølge § 30 i apotekerloven fastsættes prisen for salg af lægemidler fra apotekerne i en takst, der stadfæstes ved kgl. resolution.

Ved ændringer i medicintaksten søger man på baggrund af prognoser over apotekernes omsætning og overskud at fastsætte medicinpriserne således, at apotekernes gennemsnitsudbytte bliver svarende til lønnen i statens lønramme 37.

Grundlaget for ændringerne er prognoser over apotekernes omsætning og fortjeneste, som efter praksis udarbejdes af apotekerforeningen, normalt på baggrund af apoteksregnskaberne for årets første kvartal, og som derefter gennemgås af sundhedsstyrelsens takstkonsulenter.

Disse takstkonsulenter, som er udpeget i henhold til apotekerlovens § 30, stk. 4, re-

[Indenrigsministeren.]

præsenterer monopoltilsynet, den offentlige sygesikring, medicinindustrien og apotekerforeningen. Hvis takstkonsulenterne skønner, at prognosen giver anledning til ændringer i medicinpriserne, afgiver de indstilling herom til sundhedsstyrelsen.

Forinden ændringerne eventuelt gennemføres, gennemgås det foreliggende materiale påny i sundhedsstyrelsen og, efter indstilling fra sundhedsstyrelsen, i indenrigsministeriet.

Der er i 1974 gennemført takstændringer pr. 1. januar, 27. februar og 1. april.

De to førstnævnte af disse ændringer var af overvejende teknisk karakter og omfattede en ajourføring af visse af medicintakstens arbejdsgebyrer og reguleringsbestemmelser.

Den sidstnævnte ændring, som trådte i kraft 1. april 1974, har derimod til hensigt at ændre medicinpriserne således, at apotekernes omsætning i 1974 øges med ca. 50 mill. kr.

Denne ændring blev indstillet af sundhedsstyrelsen og takstkonsulenterne på baggrund af prognosen for apoteksomsætningen og -avancen for 1974.

Årsagen til ændringerne er ifølge prognosen stærkt stigende lønninger og omkostninger samt mindre omsætningsfremgang end tidligere år.

En del af forhøjelsen, nemlig ca. 1/3, er således begrundet i stagnerende omsætning af medicin.

Undersøgelser, som snart forventes offentliggjort, tyder på, at den omlægning af medicintilskudsordningen, som blev gennemført 1. april 1973, er en medvirkende årsag til stagnationen.

Ved den nye medicintilskudsordning søgte man bl. a. at opnå 1) en begrænsning af det formodede overforbrug af medicin gennem en forøgelse af patienternes betaling for ikke-livsvigtig medicin og 2) besparelser for den offentlige sygesikring ved at nægte tilskud til præparater, når der fandtes tilsvarende og billigere præparater i handelen. Den stagnerende medicinomsætning tyder på, at ordningen har virket efter hensigten.

Som beskrevet afbøder man virkningerne af de stærkt stigende omkostninger og den stagnerende omsætning ved forhøjelser i medicintaksten.

I denne forbindelse må det imidlertid fremhæves,

at kun en begrænset del af takstforhøjelsen skyldes den formindskede omsætningsstigning, og

at de store fordele ved tilskudsomlægningen bevares, idet hverken formindskelsen i overforbruget af medicin eller besparelserne ved udskydelsen af de dyre præparater berøres.

Indenrigsministeriet har endvidere ved gennemførelsen af takstændringerne lagt til grund, at eventuelle ændringer i principperne for reguleringer i medicintaksten, som fremgår af apotekerlovens bemærkninger, og som har været fulgt i en lang årrække, må afvente resultatet af overvejelserne i ekspertgruppen vedrørende lægemiddeldistributionen, som forventes at afslutte sit arbejde i år.

Ændringerne betyder, at forbrugerpriserne på de enkelte præparater stiger mellem 3 pct. og 11 pct.

Der foreligger ikke oplysninger, som gør det muligt med sikkerhed at beregne, hvor stor en del af disse merudgifter til medicin, som det offentlige betaler.

Tages der imidlertid udgangspunkt i den fordeling af den offentlige sygesikringsudgifter på de forskellige tilskudsgrupper, som lægges til grund for beregningerne i betænkning om tilskud til lægemidler (659/1972), kan *sygesikringens merudgifter* beregnes til ca. 22 mill. kr. i 1974 (heraf vil moms, ca. 3 mill. kr., vende tilbage til det offentlige).

Af dette beløb betaler staten efter sygesikringsloven refusion til sygesikringskommunerne, 35 pct., dvs. ca. 8 mill. kr.

Det offentlige vil tillige have visse merudgifter til refusioner i medfør af sociale love samt sygehusenes indkøb på apotekerne. Disse merudgifter lader sig ikke beregne på baggrund af det foreliggende materiale, men kan skønsmæssigt anslås til ca. 6 mill. kr. (hvoraf moms udgør ca. 1 mill. kr.).

Heraf refunderer staten i henhold til gældende sociale love samt sygehusloven ca. 3 mill. kr.

De offentlige merudgifter skal imidlertid sammenholdes med apotekerfondens lovbundne merindtægter (og mindreudgifter) som følge af forhøjelsen.

Hvis forhøjelsen *ikke* var blevet gennemført, ville apotekerfonden i 1974 netto (dvs.

[Indenrigsministeren.]
tilskud ÷ afgifter) ifølge den foreliggende prognose skulle udbetale ca. 11 mill. kr. til apotekerne.

Den gennemførte forhøjelse vil derimod betyde, at apotekerfonden i 1974 netto (dvs. afgifter ÷ tilskud) modtager ca. 12 mill. kr. fra apotekerne, altså vil den økonomiske gevinst for fonden, hvis midler bl. a. bruges til betaling af pensioner, blive ca. 23 mill. kr. i 1974.

Hertil kommer, at apotekerfonden, hvis forhøjelserne ikke var gennemført, ville have fået forøgede udgifter til ekstraordinære tilskud. Denne mindreudgift lader sig ikke beregne, da disse tilskud fastsættes skønsmæssigt, men den må antages at ligge i en størrelsesorden af ca. 1-2 mill. kr. (udbetales dog først i 1975).

De samlede offentlige udgifter ved den pr. 1. april 1974 gennemførte ændring af medicinpriserne, som tilstræber at forhøje apotekernes omsætning i 1974 med ca. 50 mill. kr., kan herefter anslås til brutto ca. 24 mill. kr. (ekskl. moms), medens de samlede offentlige indtægter (og mindreudgifter) kan anslås til samme beløb, ca. 24 mill. kr. (ekskl. moms).

Forbrugernes samlede merudgifter vil følgelig udgøre 26 mill. kr. (ekskl. moms).

Fjerde næstformand (H. C. Toft):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes onsdag den 17. april kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Redegørelse af handelsministeren.*

3) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om det europæiske meteorologiske regnecenter.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af patentloven. (Teknologisk service).

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af søloven.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af statsbane-lov.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns lufthavnsvæsen.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Økonomiske maksimumsgrænser for daginstitutioner m. v.).

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. (Økonomiske maksimumsgrænser for alderdomshjem og plejehjem).

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om bolig sikring.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig offentlig støtte til almennyttigt boligbyggeri.

Fjerde næstformand (H. C. Toft):

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvisse til den omdelte ugeplan.

God påske!

Mødet hævet kl. 14.38.